

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3020/2020
25.11.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Зоране Делибашић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против туженог АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура Железнице Србије“ Београд, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 844/20 од 03.03.2020. године, у седници већа одржаној 25.11.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 844/20 од 03.03.2020. године, као о изузетно дозвољеној.

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, па се **УКИДАЈУ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 844/20 од 03.03.2020. године и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 309/18 од 21.11.2019. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 844/20 од 03.03.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 309/18 од 21.11.2019. године, којом је, ставовима првим и другим изреке, одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и трошкова за регрес за годишњи одмор, за фебруар, март и април 2018. године исплати одређене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе одређено у овим ставовима изреке, ставовима трећим и четвртим изреке одбијен, као неоснован, алтернативни тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и трошкова за регрес за годишњи одмор, за фебруар, март и април 2018. године исплати одређене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе одређено у овим ставовима изреке и ставом петим изреке одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке одбијен је, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној, имајући у виду различиту праксу апелационих судова у истој чињенично-правној ситуацији и праксу Врховног касационог суда у овој врсти спорова.

Због тога је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о основаности ревизије, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу код АД „Железнице Србије“ Београд, а након статусних промена је закључио Анекс уговора са туженим. Вештачењем је обрачуната висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, применом параметара из Колективног уговора првотуженог („Службени гласник РС“ бр.37/95, 7/00), у ситуацији када нема других показатеља о висини и исплати ових трошкова.

Нижестепеним одлукама је одбијен тужбени захтев за исплату накнаде регреса за годишњи одмор, као и накнаде на име трошкова исхране у току рада, уз закључак судова да су ови трошкови тужиоцу исплаћени правилно, кроз цену рада, а према општим актима тужених.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом указује на погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање на коме су засноване нижестепене пресуде остало непотпуно утврђено.

Законом о раду прописано је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду ("Службени гласник РС" бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, поново је прописано и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 1, 5. и 6.), а мора бити исказана у обрачунској листи за све запослене. Почев од 01.01.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорити мањи или већи износ регреса и топлог obroка, од онога који је предвиђен Општим колективним уговором и Законом о раду, али само уколико су донели Одлуку којом су предвидели висину регреса и топлог obroка. Међутим, у конкретном случају тужени у току поступка нису доставили такву одлуку суду, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да иста није ни донета. При том, висина трошкова на име регреса за годишњи одмор и на име трошкова исхране у току рада, мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. Имајући ово у виду, не могу се прихватити ни наводи тужених, као ни закључак другостепеног суда, да су

запосленима, па и тужили, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да тужени нису могли да се изјасне о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и топли оброк исказан у платној листи запослених (па и тужиле), како је то прописано чланом 105. став 1. и чланом 121. став 1. Закона о раду. На основу изнетог, произлази закључак да су тужени, у погледу исплате наведених накнада, цитиране законске одредбе примењивали на штету тужиоца.

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање, имајући у виду примедбе из овог решења, а потом о захтеву за накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора донети правилну и закониту одлуку.

Поред наведеног, нижестепеним одлукама је одбијен, као неоснован, и „алтернативни“ тужбени захтев.

Према члану 197. став 2. ЗПП тужилац може два или више тужбених захтева у међусобној вези да истакне у једној тужби, на тај начин да суд усвоји следећи од тих захтева, ако нађе да претходни захтев није основан (евентуално спајање тужбених захтева). Из наведеног произлази да тужилац не може истаћи тзв. „алтернативни“ тужбени захтев којим тражи да суд обавезе туженог на плаћање већег или мањег новчаног износа.

Алтернативне обавезе, факултативне обавезе и факултативна потраживања су материјално - правни појмови и њима нема места у захтеву тужбе. У ситуацији када тужилац истакне евентуални захтев онда првостепени суд мора одлучити о примарном захтеву. Ако га усваја, онда је секундарни (евентуални) и сваки даљи захтев беспредметан. Ако суд усвоји секундарни (евентуални) или неки следећи захтев, онда то обавезно значи одбијање свих претходних захтева.

У предметној парници спорна је висина штете. Тужилац нема више захтева, он тражи само штету на име накнаде за топли оброк и за регрес. Различити методи за обрачун висине штете значе различите новчане износе као резултат обрачуна, али и даље постоји само један захтев у материјално - правном смислу и том захтеву тужилац треба да усагласи захтев у процесно - правном погледу, о чему ће првостепени суд у наставку поступка такође водити рачуна.

**Председник већа-судија
Бождар Вујичић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**